

Uzroci i posledice otimačine naših prirodnih resursa i javnog dobra

**Alijansa za odbranu suvereniteta nad zemljom,
hranom prirodnim resursima**

Subotica , 21.maj 2014.godine

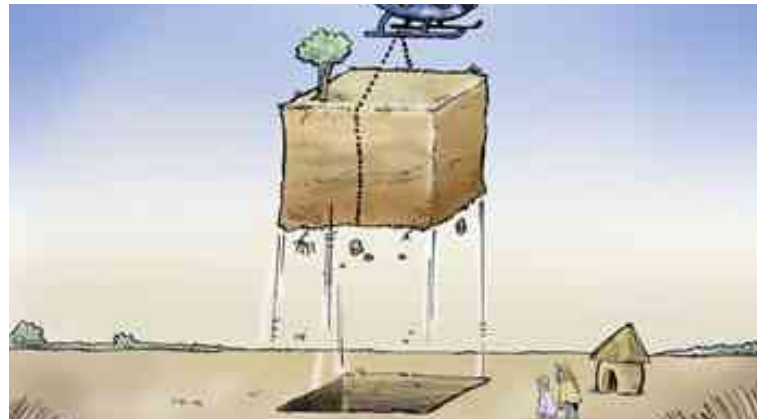
Šta podrazumeva “otimanje zemlje”?

Otimanje zemlje se odnosi na prisvajanje i kontrolu velikih površina zemljišta (i drugih prirodnih resursa kao što su voda, minerali, šume itd) u cilju ekonomske eksploatacije i stvaranje profita, bilo za međunarodne ili domaće potrebe (Borras et. al, 2012)

Šta podrazumeva 'otimanje zemlje'?

- Iz ugla političke ekonomije, koncentrisana kontrola zemlje, daje moc vlasnicima (relativno maloj grupi) da odlucuju o tome kako se nasi najbitniji prirodni resursi – od kojih nam zavisi opstanak! - koriste u sadasnjosti i buducnosti

KARAKTERISTIKE

1. Pregovori o prodaji zemlje se često odvijaju netransparentno i u tajnosti, bez konsultacije sa lokalnom zajednicom i tradicionalnim vlasnicima/korisnicima zemlje;
2. **Zemlja se prodaje često bez temeljne procene posledica na lokalno stanovništvo;**
3. Ugovori su često neprecizni bez jasnih detalja o investicionim aktivnostima, zaposlenju i koristi za građane

Koje su razmere ovog fenomena?

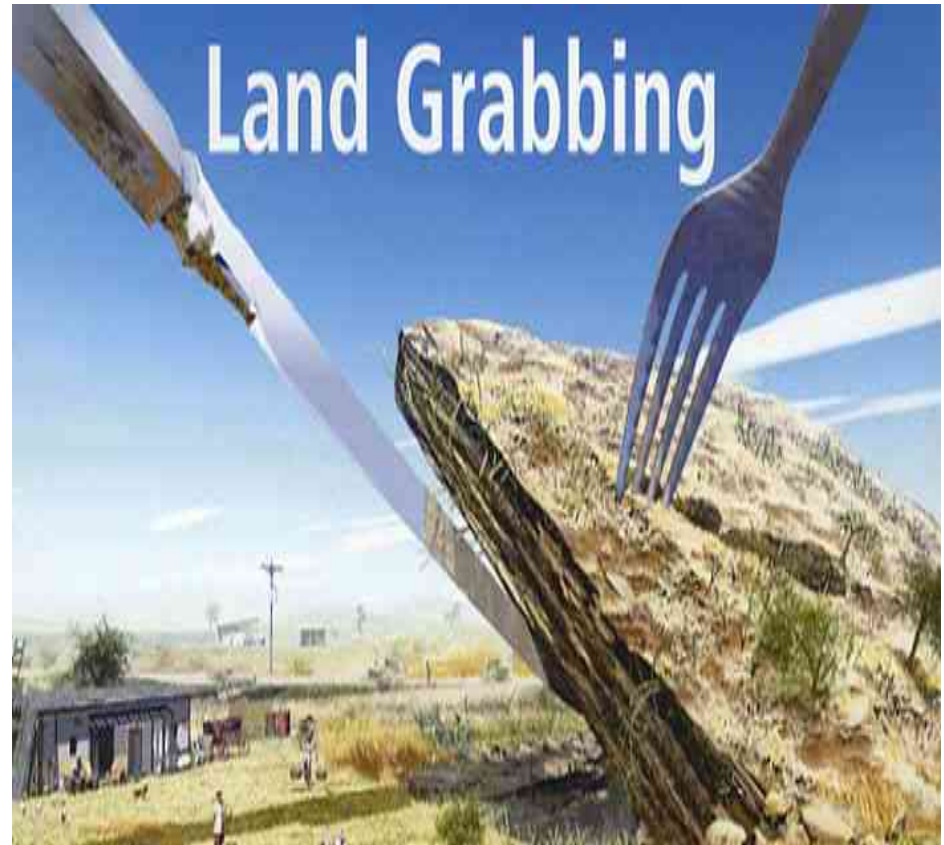
- Procenjuje se da je do 2011 godine, 227 miliona hektara prodato ili dato pod zakup krupnom kapitalu (Oxfam, 2012)
- U Evropi vlasništvo nad zemljištem je postepeno postajalo izrazito nejednako: u 2011, 3% velikih farmi (100 ha i više) raspolazu sa 50% zemljista (Transnational Institute, 2013)

Šta pokreće “otimanje zemlje”?

- Ovo nije nov fenomen, ali se od 2008.god pod uticajem svetske prehrambene, energetske i finansijske krize znatno ubrzava i pojacava
- Pojacano interesovanje u “investiranje” u poljoprivredno zemljiste je prouzrokovano mnogim faktorima

Faktori:

- Interesovanje finansijskog kapitala
- ekonomski razvoj
- potraznja za energetsom sigurnoscu (proizvodnja biogoriva)
- proizvodnja hrane

Otimanje zemlje u Srbiji

- Ni Srbiju nije obisao ovaj fenomen mada pitanje 'otimanja zemlje' jos uvek nije na agendi
- Otimanje je krenulo sa prvim privatizacijama drustvenog zemljista, da bi se od 2009 taj proces znatno uzurbao (npr. 'Dulicev' interni Bilten Katastrima iz 2008 pod sponzorstvom Svetske Banke)

Otimanje zemlje u Srbiji

- Po procenama stručnjaka, trenutno u Vojvodini 500.000 hektara državnog i zadružnog zemljišta je prešlo u ruke stranih korporacija i domaćih tajkuna
- Metodi otimanja: bespravna prodaja, međudržavni sporazum, licitacije...

Otimanje zemlje u Srbiji

- Treba naglasiti da iako nas Ustav i Zakon o polj. zemljestu ne dozvoljava prodaju zemlje strancima, strane korporacije su vec uveliko vlasnici srpskih oranica

Par primera

- Ivica Todoric, vlasnik Agrokoor-a, je stekao oko 6,000 hektara zemlje
- Irski investicioni fond Baltic Investments upravlja sa 10,500 hektara zemljista
- Al Dahra iz Ujedinjenih Arapskih Emirata je od skoro vlasnik 7,600 hektara oranica i zakupac 7,000 hektara na 30 godina

VICTORIAGROUP

Matijević

10%

Posledice

OTIMANJE ZEMLJE

BEOGRAD NA VODI

Ekološka nesigurnost

- Ekološke: industrijski/korporativni model poljoprivrede baziran na iscrpljivanju resursa (npr. uzgajanje monokulture, deforestacija) i upotrebi hemije (npr. pesticida) degradira zivotnu sredinu (unistava biodiverzitet, **utice na vodne rezerve** i kvalitet zemljista).

Ekonomске posledice

- Sistematsko unistavanje seoskih gazdinstava od strane agrobiznis korporacija
- Siro uticaj na lokalnu zajednicu (npr. nezaposlenost, socijalni problemi, migracija itd)
- Otimanje zemlje je donelo veliki gubitak radnih mesta u Srbiji. Procenjuje se da je kroz steceaje i privatizaciju 253 agro-preduzeca, preko 56,000 radnika otpusteno

Prehrambena nesigurnost

- Kontrolom osnovnih resursa, proizvodnjom i distribucijom prehrambenih proizvoda, korporacije uticu na cene i kvalitet hrane;
- **Unistavanjem seoskih gazdinstava koje proizvode hranu za licnu upotrebu, direktno se ugrozava prehrambeni suverenitet gradjana;**
- Vec je 12% ljudi u Srbiji klasifikovano kao ekstremno siromasno (10,000 dece se prehranjuje u narodnim kuhinjama)

Nov talas otimanja zemlje u Srbiji

- Postoje bitne naznake da ce se otimanje zemlje (posebno od strane multinacionalnih korporacija) znatno ubrzati u narednom periodu
- Sa jedne strane liberalizacija trzista i SSP koji stupa na snagu 2014 god institucionalno omogucuje strancima da budu valsnici nekretnina (SSP, Clan 63), sa druge strane trenutna ekonomska politika nase 'javne administracije' se bazira na privlacenju stranog kapitala u sektoru poljoprivrede (npr. Kineska firma vlasnik Vrsackih Vinograda, Al Dahra)

Primeri iz regiona

- U Poljskoj zabrana prodaje zemlje strancima i dalje traje;
- Hrvatska je uspjela da se izbori za moratorijum od sedam godina;
- Mađari su posegli čak i za referendumom i sa 87% glasova se izborili na moratorijum

Zasto je bitno da se otimanje zemlje zaustavi?

- Imajući u vidu ulogu koju zemlja igra u bezbednosti hrane , sredstva za život , i opšte smanjenje siromaštva , postoji veliki razlog za zabrinutost
- **Prema prognozama svetskih strucnjaka cene hrane ce u narednih deset godina biti uvecane i do 40%**
- Stoga bi ovaj problem trebalo izdvojiti kao prioritetno nacionalno pitanje I krenuti u kampanju za ocuvanje suvereniteta nas gradjana nad zemljom, hranom i ostalim resursima
- U nastavku dana cemo razgovarati o nacinima kako to da postignemo

Alijansa za zajedničko dobro

Alijansa za odbranu suvereniteta
nad zemljom , hranom prirodnim
resursima

Alijansa za zajedničko dobro

- Inicirana od građana
podržana od saveznika
koji čine ekološke
NVO, poljoprivredne
zadruge, Zadružni
savez Srbije,
sindikati, nezavisni
mediji i experti
- Javno predstavljena
14. avgusta
2013. godine

Deklaracija za zajedničko dobro

3 stuba :

1. Suspenziju primene člana 63. stav 2 , izmena i dopuna člana 72 SSP
2. Revizija svih spornih sumnjivih privatizacija državnog i zadružnog zemljišta
3. Donošenje nove Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja koji se oslanja na solidarnu poljoprivredu, agroekologiju, očuvanje polj. genofonda, jačanje zadrugarstva i održivih zajednica

ALIJANSA ZA ODBRANU SUVERENITETA
NAD ZEMLJOM, HRANOM I PRIRODNIIM RESURCIMA SRBIJE

ДЕКЛАРАЦИЈА за одбрану суверенитета над земљом, храном и природним ресурсима Србије

Ми одговорне жене, мушкарци из села, општина и градова широм Србије и њихови савезници окупљени око грађанско, земљорадничке, радничке „Алијансе за одбрану суверенитета над земљом, храном и природним ресурсима Србије“ подржане од домаћих и међународних стручњака, институција и организација смо се ујединили у одбрани суверенитета над најважнијим ресурсима Србије.

Окупили смо се јер смо одлучни да бранимо наша уставна права као и права садржана у Универзалној декларацији о људским правима која се односе на слободан приступ и контролу над земљом, природним ресурсима, добрима у општој употреби и од општег интереса, право на храну, право на самоопредељење на начин производње и дистрибуцију хране, право на живот и адекватан животни стандард.

Забринуте смо и указујемо да државне институције, законодавна, извршна и судска власт не испуњавају своје обавезе у овом погледу и стављају пословне интересе мултинационалних корпорација и богатих земаља изнад права и интереса грађана Србије.

Храна је већ прескупа, а ускоро ће бити и недоступна већини породица у Србији. Поред глобалне аграрне политике, енергетске кризе, негативних климатских утицаја (суше, ерозија, итд.) које значајно утичу на систем прехранбене производње и континуирани пораст цена хране на локалном нивоу, прехранбена несигурност је проузрокована и кроз системску корупцију подстакнуту и подржану од извршне и законодавне власти. Тиме је омогућено да се обрадиво земљиште у власништву задруга и државе преведе у руке странаца и домаћих тајкуна, да се системски доводе у стечај прехранбене фирме и пољопривредни комбинати и да се заједно са обрадивим земљиштем продају странцима.

Системско отимање земље кроз сумњиву приватизацију државног и задружног пољопривредног земљишта, неповољне стране инвестиције подржане од Владе и паралелна концентрација земљишта у власништву крупног капитала доводе до:

- директног губљења суверенитета над локалном, националном економијом и природним ресурсима као што су вода, рудна богатства и пољопривредни генофонд,
- отежаног приступа породицама и грађанима Србије здравој храни и по прихватљивој цени,
- угрожавања територијалне и еколошке безбедности државе Србије и екстремног повећања сиромаштва и глади.

ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЗАЈЕДНИЧКО ДОБРО !

Aktivnosti

- Istraživanje stavova građanja , radi se analiza
- Istraživanje stavova narodnih poslanika u toku
- Prikupljanje podrške građana / sakupljeno oko 4.000 potpisa građana na tekst Deklaracije
- Tribine, okrugli stolovi
- Javni skup povodom Medjunarodnog dana borbe protiv gladi 16.oktobra
- Kreiranje programa solidarne poljoprivrede

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за пољопривреду, шумарство
и водопривреду
12 Број 1202-1899/13
12. децембар 2013. године
Београд

**АЛИЈАНСА ЗА ОДБРАНУ СУВЕРЕНИТЕТА НАД ЗЕМЉОМ, ХРАНОМ И
ПРИРОДНИМ РЕСУРСИМА СРБИЈЕ**

Београд

Одбор за пољопривреду, шумарство и водопривреду, на седници одржаној 12. децембра 2013. године, разматрао је представку којом указујете на „отимање“ земље, као и на продубљивање сиромаштва, повећање броја гладних и губитах суверенитета над стратешки најважнијим ресурсима за опстанак једне државе.

Пошто се представка се односи на коришћење буџетских средстава у области пољопривреде, обавештавамо Вас да је представка уступљена Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде који ће да размотри наводе из представке.

О предузетом Министарство ће обавестити Одбор и подносителу представке.

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА
Александар Сенић

Odgovor predsednika
Odbora za poljoprivredu i
Vodoprivredu!

IZBORI 2014.

ПОВЕЉА ЗА ЗАЈЕДНИЧКО ДОБРО

Обавезујемо се грађанкама и грађанима Србије да ће

назив политичке странке/синдиката/удружења/задруге

Са пуном одговорношћу, веродостојно заступати и залагати се за следеће политике и развојне програме на локалном, покрајинском, националном, међународном нивоу:

1. Да грађани Србије задрже независност и контролу управљања над заједничким добрима као што су вода, земљиште, природни ресурси.

Тако што ћемо :

- Инсистирати да се кроз преговоре са ЕУ, суспендује или макар одложи примена (док се не донесу национални закони ефикасне практичне политике који штите интересе земље и грађана) члана 63. став 2 поглавља IV Споразума о стабилизацији и придруживању - ССП који допушта слободну, неограничену продају пољопривредног земљишта странцима- супротно Уставу Републике Србије;
- Инсистирати да се усвоје измене и допуне члана 72. Закона о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању (Сл. гласник РС 83/2008) у делу који се односи на усклађивање прописа Републике Србије у вези слободног стицања својине на непокретностима држављана чланица ЕУ, тако што ће изричито констатовати да се од усклађивања прописа изузимају садашње одредбе члана 88. Устава Републике Србије и члана 72. Закона о пољопривредном земљишту, који забрањују отуђење пољопривредног земљишта у државној својини;
- Инсистирати да се унесу заштитни механизми у све законе који се односе на природне ресурсе, земљу и јавна добра који стратешки

POTPISNICI POVELJE ZA ZAJEDNIČKO DOBRO

4. mart 2014. god

IME ORGANIZACIJE	KOMENTAR
Ruska Stranka	U dopisu kazu „Nije im tu mesto jer se zalažu za totalni prekid pregovora o pristupanju u EU”
PUPS	Pokazali veliku zainteresovanost više puta zvali telefom, pitali da li mogu kasnije da potpišu Povelju. Poslali dopis smatraju bitnim stavke sadržane u povelji ali zbog bolesti predsednika ne mogu da se sastanu organi I konačno da se izjasne .
Ekonomski pokret- Dragaš	Potpisali
DS	poslali dopis u kome kazu Tačke povelje u skladu sa njihovim programskim opredeljenjima ne znaju da li će stići zbog kampanje da pošalju predstavnika
NOVA STRANKA (Zoran Živković)	Ne može da stigne, ne izjašnjava se o povelji
URS	Nikakav odgovor
Nova Demokratska-Zeleni	Nikakav odgovor
SNS	Kazu da im je Kampanja u toku i da ako niko od nadležnih nije dao povratnu inf. onda ništa
DSS	Slažu se sa tekstem Povelje ali ne znaju da li će doći zbog kampanje
JSS	Nikakav odgovor
DHSs	Nikakav odgovor
LDP	Nikakav odgovor
LSV	Poslali dopis na dan potpisivanja
NS	Nikakav odgovor
Pokret snaga Srbije	Nikakav odgovor
Pokret socijalista	Nikakav odgovor
Pokret radnika i seljaka	Nikakav odgovor
SDU	Nikakav odgovor
SDPS	Nikakav odgovor
SPS	Baš im se sviđa ali javili telefonom da ne mogu da dođu

DALJI KORACI

1. PRITISAK NA INSTITUCIJE
2. KREIRANJE PRAKTIČNIH POLITIKA
3. TRIBINE I OKRUGLI STOLOVI

Pridružite se

ALIJANSA ZA ZAJEDNIČKO DOBRO

zazajednickodobro@gmail.com

Alijansa za zajedničko dobro